

L'amiga himenòptera

Josep Gifreu

Circula pel meu estudi sense intenció aparent ni calendari. Només per fer-se notar. Surt del racó més insòlit, apareix de sobte quan estàs concentrat sobre el materials de l'escriptura, i se'n va o no, s'amaga o s'aireja segon uns estranys designis de la seva espècie. És un enigma deambulant que em reté l'atenció i em distreu de les meves obligacions quan li passa pel seu pesquis minúscul. És negra i malcarada.

Com va arribar al despatx? Quan temps hi porta vivint, indiferent a les meves angúnies de lector viciós i d'aprenent d'escriptor? De quin niu procedeix? On ha deixat la seva tribu? Un dia, fa molt temps, la vaig descobrir per primer cop passejant pel llom del diccionari. La meva reacció immediata era assassina. Però em vaig contenir. Quin mal t'ha fet? Segur que ha entrat sigilosament per alguna de les finestres de casa i ha sabut esquivar amb picardia les pólvores mataformigues escampades aquí i allà. Tot un mèrit. I així, ha aconseguit d'arribar triomfant a la cambra més esgavellada de totes, seu del paper escrit i magatzem de munts de llibres i diaris i altres materials inflamables.

Així és com la negra formigueta té carta blanca sota el meu sostre i de tant en tant surt dels infinits amagatalls i es dirigeix, a vegada cautelosa, a vegades decidida, cap al seu nou destí incert. Sovint sembla perduda, però no defalleix: quan troba un obstacle enfila veloç la ruta alternativa. Tempteja i prova i recula i busca noves vies d'exploració. Veig que sempre torna al punt de partida. Ha perdut la connexió? Se sent sola? Només dóna voltes a la seva porció de terra que és el meu despatx? Potser ja se sent com casa. Els diccionaris diuen que les formigues son insectes himenòpters que presenten un comportament social. Potser em considera el seu soci. Vés a saber quant temps fa que es passeja per la casa, però jo només la puc observar quan es digna fer-se visible sobre la blanca taula de treball.

Sovint travessa en diagonal l'escàs espai de la taula lliure d'obstacles. La ressegueixo admirant la seva velocitat de creuer. No porta mai res, no carrega aquells grans de gra o les espigues que les seves germanes acostumen a tragar en processó cap als seus graners subterranis. No sé què menja ni que beu. Té set? Té gana? No hi ha res a la cambra que li pugui satisfer aquestes necessitats bàsiques. Em pregunto si necessita aigua i menjar cada dia, com els humans. Quines coses! Fa milions d'anys que la seva espècie sobreviu al planeta en unes condicions extremes. Per què hauria de patir en un entorn tan civilitzat com el meu?

Un dia, en tornant d'un llarg viatge, quan vaig obrir l'ordinador i les carpetes d'afers pendents, m'assaltà el record de la formigueta. Què haurà decidit de fer en la meva absència? Haurà trobat el camí de retorn al formiguer dels seus pares? O bé haurà insistit a quedar-se i compartir l'espai amb mi? Passaren uns dies i no en sabia res. La curiositat no em deixava amb pau. Llavors se m'acudí una estratagema. Agafo una poma, la tallo a trossos i l'embolcallo amb un tovalló de paper de cuina. Em vaig menjant els bocins de la poma i després desplego el tovalló sobre la taula. El paper blanc deixava veure algunes taques groguenques, marques tènues dels sucus de la fruita xopats per la cel.lulosa.

Efectivament. El parany funcionà. Al cap d'una breu estona, apareixia l'amiga per l'altra banda de la taula i s'adreçava directa cap al tovalló. Superat el desnivell amb les seves àgils potes, ben aviat localitzava una de les taques amb color i fragància de poma. Quin nas! S'aturà dins la taca, es contragué tota ella i restà immòbil, com mai no l'havia vista, dedicada de ple a les seves microscòpiques libacions. Era evident, feia dies, o mesos, potser anys, que no gaudia d'un plaer com aquell. Era la primera vegada que es deixava contemplar, quieta, per l'únic habitant del seu catau. Mentre jo comptava les seves subtils potes, que eren sis, m'envaïa una estranya sensació de familiaritat. Li havia perdonat la vida i ella em corresponia amb la seva confiança. Quan la cridava, sortia del cau i venia.

I des d'aquell dia, cada tarda li oferia nèctar dels fruits del temps. I ella a vegades sortia cap al tard i a vegades esperava la nit. La deixava que anés al seu aire. Ja no era la negra formiga del primer dia. Era la meva amiga himenòptera que em feia companyia en les estones de solitud davant el paper blanc que esperava el traç del meu llapis o la pantalla sol.lícita o el llibre obert... Fins que el dia fatídic arribà.

Era un matí com un altre qualsevol. Quan vaig anar a l'estudi i vaig mirar la taula i el corresponent tovalló de paper tacat de préssec, la fruita del meu berenar anterior, vaig haver d'acceptar la realitat. El tovalló sencer s'anava desplaçant empès per una brigada de formigues negres que l'anaven sacsejant suaument, mentre una munió d'altres anaven i venien en formació del fons de l'escriptori i començaven a tenir tot el camp de batalla dominat. No és que em suscités una alèrgia especial ni una angúnia insuperable. Si vaig decidir d'escampar el verí mortal per tot el perímetre del meu cau va ser després d'assegurar-me que la meva amiga himenòptera no era una de les guerrerres invasores.

